

Developing Students' Competency through Learning Activities Focused on Integrated Learning Program in General Psychology course, North Eastern University*

Tippawan Apiwattananun**

Abstract

This participatory action research was dealt with the development and using activities emphasized upon the integration learning program. The purposes were as follows: 1) to study about the achievement of the leaning process of the learners; 2) to develop thinking skill process of the learners; 3) to study about the awareness of the learners by undertaking their study to be as a guideline on self-development. The target groups are: the students who enrolled on the general psychology. For the second group, a number of 67 students, who took a participatory action research stemmed from three sections, viz., those who were of integrated learning program that taught in the general education apart from three institutions were under the network of Thai Ideal graduates. The researchers who have been instructing at the North Eastern University, and the staff of mass media came from three institutions. The research methodology had been used as an integrated learning program, such as setting a plan, preferment, observation and pragmatic reflexive outcome; tools had been used for the research work like plan for the activities management emphasized upon integrated learning program in the personal development subject-matte; the form of self-personal analysis with conceptual chart; a form of case study, outline of the personal model study, work project assessment form, self-assessment form, pictures, critical reports; and mid-term test form. The results of the research were as follows: For the first circle, the results of activities management plan development that emphasized on the integrated learning program discovered that persons who engaged in training possessed of knowledge and understanding, and being able to write on the integrated learning program management plan which consisted of various teaching methods, activities contributed to subject-matter knowledge and living skills, and various tools for learning assessment, passed through on the rules of assessment of the group speakers. For second circle, the results of activities management plans emphasized on the integrated learning program found that the learners, by and large, passed some qualitative learning rules of the average of 70% on three aspects were: 1) learning achievement; 2) thinking skills with method and thinking analysis; and 3) awareness. The conclusion in qualitative data found that the activities which emphasized on well-learners integrated learning program of well-learners' promoting in the field of the development of living skills, such as the learners had been developed on various thinking skills process, to conclude problems- solving guideline with good results, being able to adopt attitudes in team-working field, and to create on consciousness by self-bondage writing to perform oneself according to a personal model that interviewed as rationally self-achievement.

Key words : integrated learning program, achievement, thinking skills, awareness

---

* Research Report

** Lecturer at Noeth Eastern University

การพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการในรายวิชาจิตวิทยาทั่วไป มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*

ทิพย์วัลย์ อภิวัดมนันท์**

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบการมีส่วนร่วมครั้งนี้เป็นการพัฒนาและใช้กิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning Program) เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 2) พัฒนาทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียน และ 3) ศึกษาความตระหนักรู้ของผู้เรียนจากการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง กลุ่มเป้าหมายคือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป กลุ่มเรียนที่ 2 จำนวน 67 คน ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยมาจาก 3 ภาคส่วน ได้แก่ ผู้เข้ารับการอบรมเชิง-ปฏิบัติการซึ่งเป็นผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปจาก 5 สถาบันภายใต้โครงการเครือข่ายบัณฑิตอุดมคติไทย ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคณะผู้นิเทศ จาก 3 สถาบัน วิธดำเนินการวิจัยใช้หลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ วางแผนปฏิบัติการ สังเกตการณ์ และสะท้อนผลการปฏิบัติ เครื่องมือการวิจัยได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการในเนื้อหาการพัฒนาบุคลิกภาพ ใบบงานการวิเคราะห์บุคลิกภาพตนเองด้วยแผนภูมิโมนัทส์น ใบบงานกรณีศึกษา โครงการศึกษาบุคคลต้นแบบ แบบประเมินโครงการ แบบประเมินตนเอง ภาพถ่าย บันทึกข้อวิจารณ์ และแบบทดสอบกลางภาค ผลการวิจัย มีดังนี้ จากวงจรที่ 1 ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการซึ่งประกอบด้วย วิธีสอนที่หลากหลาย กิจกรรมที่บูรณาการความรู้ในเนื้อหาและทักษะชีวิต และเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ชนิดต่างๆ ได้ ผ่านเกณฑ์จากการประเมินของวิทยากรประจำกลุ่ม วงจรที่ 2 ผลการใช้แผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีคะแนนผ่านเกณฑ์การรอบรู้เชิงปริมาณของคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ และการคิดวิเคราะห์ และ 3) ด้านความตระหนักรู้ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพโดยสรุปพบว่า กิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการส่งเสริมผู้เรียนได้ดีในด้านของการพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะชีวิต

* รายงานการวิจัย งานวิจัยนี้อยู่ภายใต้โครงการของเครือข่ายบัณฑิตอุดมคติไทยโดยการสนับสนุนของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาไทย(สกอ)และได้รับการคัดเลือกนำเสนอผลงาน (Oral Presentation) ประจำปี 2552 จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

** อาจารย์ประจำหมวดวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สำนักการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น

เช่น ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการคิดที่หลากหลาย สรุปแนวทางแก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุผล สามารถปรับเจตคติในการทำงานเป็นทีม และสร้างความตระหนักรู้โดยการเขียนพันธะสัญญาของตนเองที่จะปฏิบัติตัวตามอย่างบุคคลต้นแบบที่ตนได้ไปสัมภาษณ์อย่างสมเหตุสมผลตามศักยภาพของตน

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบบูรณาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิด ความตระหนักรู้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ พ.ศ. 2542 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก วันที่ 19 สิงหาคม 2542 โดยหลักการแล้วให้จัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไปนี้ ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชกิจจานุเบกษา, 2542)

การจัดการเรียนการสอนในสำนักงานการศึกษาทั่วไปมีหน้าที่ในการวางพื้นฐานการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรายวิชาที่ส่งเสริมการเป็นคนที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยรายวิชาใน 3 หมวดหลักคือ คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ภาษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ ในรายวิชาจิตวิทยาทั่วไปนั้นมุ่งหวังให้ผู้เรียนนำหลักการไปในชีวิตประจำวัน จึงจัดเนื้อหาให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นสภาพจริง สอดแทรกกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้จริง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นสมาชิกของเครือข่ายบัณฑิตอุดมคติไทย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน สำนักงานการศึกษาทั่วไปได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning Program) วันที่ 19 กันยายน 2551 ณ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น เพื่อพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม (Whole persons) ได้แก่ การเตรียมผู้เรียนสู่ชีวิตในมหาวิทยาลัย (Freshman) การสร้างผู้เรียนให้มีความสุข (Happy student) และการเตรียมผู้เรียนเข้าสู่วิชาชีพ (Career preparation) และพัฒนารูปแบบวิธีการสอนเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนในมหาวิทยาลัยกับสิ่งที่เป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน (ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ และ ปราณี แสดคง, 2551 : 198)

รายวิชาจิตวิทยาทั่วไป (01101) (3-0-6) เป็นวิชาในสำนักงานการศึกษาทั่วไป ซึ่งเป็นวิชาเลือกกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ในคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการสอนและวิธีการสอนด้วยวิธีที่หลากหลายและเน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง ให้เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการได้ปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตจริง ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนโดยการพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับทักษะชีวิตในรายวิชาจิตวิทยาทั่วไป

โดยนำทักษะกระบวนการคิด ได้แก่ การคิดอย่างเป็นระบบ และคิดวิเคราะห์มาดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนได้คิดได้แก้ปัญหาเป็น และตระหนักรู้ในคุณค่าของบุคลิกภาพที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง ตลอดจนสร้างพันธะสัญญาที่จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองทั้งภายในและภายนอก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เมื่อได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการมาใช้ในการเรียนการสอน หัวข้อการพัฒนาบุคลิกภาพแล้ว

1. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ด้านเนื้อหาคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70
2. ผู้เรียนพัฒนาทักษะกระบวนการคิด 2 ด้านคือ การคิดอย่างเป็นระบบ และการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70
3. ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ในการพัฒนาตนเองผ่านเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้เกิด 3 ด้าน ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในบทเรียนโดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่าน เกณฑ์ความรอบรู้ด้านเนื้อหาคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70

2. ทักษะกระบวนการคิด หมายถึง ความสามารถในการย่อยความคิดในลักษณะต่างๆ โดยใช้ประสบการณ์มาสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมมาคิดเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาที่มีดังนี้

- 2.1 การคิดอย่างเป็นระบบ หมายถึง การคิดของผู้เรียนอย่างมีหลักเกณฑ์ และเหตุผล มี 4 ชั้น 1) กำหนดปัญหา 2) ระบุสาเหตุ 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย 4) สรุป เขียนวงจรเชื่อมโยงปัญหา

- 2.2 การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การศึกษา ค้นคว้าหรือการศึกษาหาคำตอบอย่างละเอียดรอบคอบตามกระบวนการวิเคราะห์ต่อประเด็นตามที่เกิดขึ้น

3. ความตระหนักรู้ หมายถึง การใช้ความคิด จดจ่อเตือนตนเองถึงเรื่องความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อสังคมอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะอยู่ในเวลาและสถานการณ์ใด

กิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ (ILP) หมายถึง กิจกรรมที่มีการผสมผสานให้เกิดความรู้ และทักษะชีวิตเข้าด้วยกันทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ที่หลากหลายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

วรรณกรรมสนับสนุนและกรอบแนวความคิด

วรรณกรรมสนับสนุน

การเรียนการสอนแบบบูรณาการ

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2543) ได้ให้ความหมายของบูรณาการว่า เป็นการนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) คือหลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาของวิชาต่างๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกัน ทำให้เอกลักษณ์ของแต่ละรายวิชาหมดไป เช่นเดียวกับการเรียนการสอนที่ดำเนินการด้วยวิธีบูรณาการเราเรียกว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integrated Instruction) คือเน้นที่องค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นที่การเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญยิ่งกว่าการบอกเนื้อหาของครู กรมวิชาการได้แบ่งการบูรณาการหลักสูตรและการสอนเป็น 4 แบบดังนี้

- 1) การบูรณาการแบบผู้สอนคนเดียว ครูสอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่างๆ กับหัวเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตจริง หรือสาระที่กำหนดขึ้นมา เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม น้ำ เป็นต้น

ครูผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่างๆ เช่น การอ่าน การเขียน การคิด คำนวณ การคิดวิเคราะห์ต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะ และกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ ความจริงจากหัวข้อเรื่องที่กำหนด

2) การบูรณาการแบบคู่ขนาน มีครูผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป จัดการสอนโดยอาศัยหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แล้วบูรณาการเชื่อมโยงแบบคู่ขนาน เช่น ครูผู้สอนคนหนึ่งสอนวิทยาศาสตร์เรื่องเงา ครูผู้สอนอีกคนอาจสอนคณิตศาสตร์เรื่องการวัดระยะทาง โดยการวัดเงา คิดคำนวณในเรื่องเงา ในช่วงเวลาต่างๆ จัดการทำกราฟของเงาในระยะต่างๆ หรืออีกคนหนึ่งอาจให้ ผู้เรียนรู้ศิลปะ เรื่องเทคนิคการวาดรูปที่มีเงา

3) การบูรณาการแบบสหวิทยาการ บูรณาการในลักษณะนี้นำเนื้อหาจากหลายกลุ่มสาระมาเชื่อมโยงเพื่อจัดการเรียนรู้ซึ่งโดยทั่วไปผู้สอนมักจัดการเรียนการสอนแยกตามรายวิชา หรือกลุ่มวิชา แต่ในบางเรื่องครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนร่วมกันในเรื่องเดียวกัน เช่น เรื่องวันสิ่งแวดล้อมของชาติ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้ภาษาคำศัพท์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนวิทยาศาสตร์จัดกิจกรรมค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนสังคมศึกษาให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือทำกิจกรรมชมรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และครูผู้สอนสุขศึกษาอาจจัดทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะเป็นต้น

4) การบูรณาการแบบโครงการ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้สอนคนเดียวโดยบูรณาการความรู้ในวิชาที่สอน กับทักษะการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยมีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ คิดหาเหตุผลอย่างเป็นระบบ และจากประสบการณ์โดยการสัมภาษณ์บุคคลต้นแบบ

งานวิจัยที่ใช้ในการเรียนการสอนแบบบูรณาการมีดังนี้

มกราพันธ์ จุฑารสกร, อติพร ทองหล่อ และ เจนจิรา กุลวงศ์ (2550) โดยเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบ ผลงานวิจัยพอจะสรุปได้ว่าการประยุกต์รูปแบบที่มาใช้ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดรวบยอดได้ และมองภาพปัญหาในชีวิตประจำวันเป็นแบบองค์รวมได้

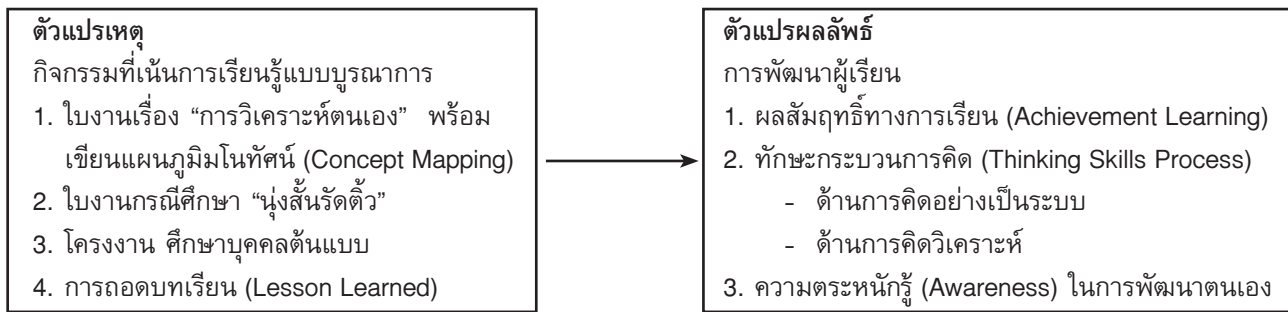
ดวงชีวัน เบญจมาศ (2551) ได้ศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนหัวข้อการพยาบาลมารดาในระยะหลังคลอด โดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและการคิดอย่างเป็นระบบในวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และผดุงครรภ์ 1 ผลงานวิจัยพบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสามารถผ่านสอบเกณฑ์ ร้อยละ 50 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 61.81 ด้านจริยธรรม คุณธรรม ซึ่งประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และเอื้ออาทร พบว่า ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ทุกคน และการถอดบทเรียนของนักศึกษาภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สะท้อนถึงนักศึกษาได้เรียนรู้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความตระหนักถึงคุณค่าของกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้โดยอิสระและการเรียนการสอนมีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

งานวิจัยที่ใช้พัฒนาบุคลิกภาพ ได้แก่ ทิพวรรณคนชื่อ (2543) นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนมีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนัก ได้แก่ ขวาลา เวชยันต์ (2545) ได้ศึกษาการเรียนการสอนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม ส่งเสริมความตระหนักในการรับใช้สังคมให้กับผู้เรียนได้ และสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน

กรอบความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวความคิด

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ผู้มีส่วนร่วมวิจัยในการวิจัยมาจาก 3 ภาคส่วน คือ ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นผู้สอนวิชาศึกษาทั่วไปจาก 5 สถาบันภายใต้โครงการเครือข่ายบัณฑิตอุดมคติไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย และวิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจ ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และคณะผู้นิเทศ จาก 3 สถาบัน จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น และมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4 คน วิธีดำเนินการวิจัยใช้หลักการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้แก่ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผลการปฏิบัติ การดำเนินการวิจัย 2 วงจร

วงจรที่ 1 : การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ และวงจรที่ 2 : การใช้แผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ลงทะเบียนเรียนภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาจิตวิทยาทั่วไป (01101) เลือกอย่างเจาะจงคือกลุ่มเรียนที่ 2 (section 2) มีนักศึกษาจำนวน 67 คน มีเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ศึกษาในคณะที่แตกต่างกัน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการในเนื้อหาการพัฒนาบุคลิกภาพ ใบบงานการวิเคราะห์บุคลิกภาพตนเองด้วยแผนภูมิโน้ตทัศน์ ใบบงานกรณีศึกษา โครงงานศึกษาบุคคลต้นแบบ แบบประเมินโครงงาน แบบประเมินตนเอง ภาพถ่าย บันทึกข้อวิจารณ์ และแบบทดสอบกลางภาค (แบบทดสอบสรุปผลของเนื้อหา)

ขั้นตอนดำเนินงาน

วงจรที่ 1 : การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ขั้นที่ 1 การวางแผนการปฏิบัติงานดำเนินการดังนี้

1. มีการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

1) **ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ ILP (Integrated Learning Program)** ในวันศุกร์ที่ 19 กันยายน 2551 เวลา 08.00-20.00 น. ห้องประชุม A101 อาคาร A วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น มีดังนี้

1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “Integrated Learning Program (ILP)” “การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น” และ “การจัดการโครงการ”

1.2 วิทยากรหลักและผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติ รศ. สุภาพ ฌ นคร รศ.ดร. ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ และ ดร. มกราพันธุ์ จุฑะรสก ผู้เข้าร่วมประชุมจากสถาบันเครือข่าย 5 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย และวิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจ

2) **ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอาจารย์ที่เลี้ยงโครงการ Integrated Learning Program (ILP)** ในวันที่ 18-19 ตุลาคม 2551 เวลา 08.00-16.30 น. ห้องประชุม A101 อาคาร A วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น มีดังนี้

1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “รูปแบบของ Integrated Learning Program ที่มหาวิทยาลัย Lingnan จากแผนการดำเนินงานสู่การถอดบทเรียน “เรื่อง การเตรียมแผนงานเพื่อการประเมิน” “เรื่องบทบาทของอาจารย์ที่จะลงนิเทศงาน” และเรื่อง “ขั้นตอนและการเตรียมตัวสำหรับอาจารย์ที่เลี้ยง”

1.2 วิทยากรหลักและผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติ วิทยากรหลัก คือ รศ.สุภาพ ฌ นคร รศ.ดร.ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ และ ดร.มกราพันธุ์ จุฑะรสก ผู้เข้าร่วมประชุมคือสถาบันเครือข่าย 5 สถาบัน

2. ศึกษารูปแบบวิธีและเทคนิคการสอนจากตำรา และผลงานวิจัย

3. วางแผนงานการเขียนแผน การจัดการที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ขั้นที่ 2 และขั้น 3 ขั้นปฏิบัติการ และสังเกตการณ์ มีขั้นตอนเริ่มจาก เขียนแผนการจัดการที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ เลือกเนื้อหา และกำหนดกิจกรรม สื่อ และเครื่องมือประเมิน นำร่างแผนการจัดการที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ เข้าประชุมเพื่อรับการวิเคราะห์และวิพากษ์ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ เข้ากลุ่มย่อยรับการวิเคราะห์และวิพากษ์ร่างแผนจากวิทยากรประจำกลุ่ม และบันทึกข้อวิพากษ์เพื่อไปปรับปรุง

ขั้นที่ 4 สะท้อนผลการปฏิบัติ ผู้สอนได้ร่วมวิเคราะห์วิพากษ์กับวิทยากรประจำกลุ่มเพื่อสรุปแนวทางปรับปรุงแผนการจัดการที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการตามข้อเสนอแนะ ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการที่หลากหลาย และสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เกิดขึ้นแต่ละกิจกรรม และได้แผนการสอนซึ่งประกอบเนื้อหาวิธีสอน สื่อการสอน และแบบประเมินผลการเรียนรู้

วงจรถัดไป 2 : การใช้แผนการจัดการที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ขั้นที่ 1 การวางแผนการปฏิบัติงาน ดำเนินการดังนี้

แผนการจัดการที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ประกอบด้วย แผนการจัดการจำนวน 2 แผน ดังนี้

แผนการจัดการที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ประกอบด้วย แผนการจัดการจำนวน 2 แผน ดังนี้

แผนการจัดการที่ 1 : การวิเคราะห์บุคลิกภาพ จำนวน 2 ชั่วโมง ประกอบด้วยเอกสารดังนี้ ใบความรู้เรื่องการพัฒนาบุคลิกภาพ 1 ชุด (รายบุคคล) ใบงานที่ 1 เรื่อง “การวิเคราะห์ตนเอง” และเขียนบุคลิกภาพตนเองด้วยแผนภูมิโมนัทซ์

เพื่อให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์บุคลิกภาพของตนเอง พร้อม ใบประเมินรายบุคคล

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 : การพัฒนาบุคลิกภาพ จำนวน 4 ชั่วโมง ประกอบด้วยเอกสารดังนี้ ใบงานที่ 2 กรณีศึกษาเรื่อง “นุ่งสั้นรัดตัว” (งานกลุ่ม) เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาร่วมกัน คิดวิเคราะห์ และสรุปปัญหาสาเหตุของปัญหา เชื่อมโยงปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนผลดีและผลเสียที่เกิดของผลของการกระทำพฤติกรรมเหล่านั้น และใบงานที่ 3 การทำโครงการ เรื่อง “การพัฒนาบุคลิกภาพ” (งานกลุ่ม) พร้อมใบประเมิน

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการสอน

1. ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรม ดังนี้

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 : การวิเคราะห์บุคลิกภาพ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมในชั้นเรียน วันที่ 19 พฤศจิกายน 2551 จำนวน 2-ชั่วโมง เวลา 09.00-11.00 น. มีขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นนำ (กำหนดสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเพื่อกระตุ้นความคิด ทบทวน สู่ความรู้ใหม่) 15 นาที นำเสนอความคิดใหม่เรื่องบุคลิกภาพ ด้วย เพลง และภาพ

2) ขั้นสอน/จัดกิจกรรม/ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (เพื่อฝึกวิเคราะห์ วิพากษ์ ค้นหาและสร้างวิธีคิด) แจกแนวทางการจัดกิจกรรม แจกใบงานที่ 1 เรื่อง “การวิเคราะห์ตนเอง” พร้อมเขียนแผนภูมิโน้ตค้น

3) ขั้นนำเสนอผลงาน (เพื่อฝึกฝนการสื่อสารและตระหนักในความรู้และวิธีการเรียนรู้) นำเสนอผลการวิเคราะห์ตนเอง เรื่อง “การวิเคราะห์ตนเอง” (30 นาที)

4) ขั้นการวิพากษ์ และการสะท้อนผลงานของผู้ทำกิจกรรม (แบบประเมินตนเอง)

5) สรุปการเรียนรู้ สรุปสาระสำคัญของการวิเคราะห์ตนเองเกี่ยวกับบุคลิกภาพภายในและภายนอกโดยผู้เรียนและผู้สอน

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 : การพัฒนาบุคลิกภาพ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน มีการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน วันที่ 19 พฤศจิกายน 2551 เวลา 11.00-12.00 น. และ 26 พฤศจิกายน 2551 เวลา 09.00-12.00 น. มีขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นนำ (กำหนดสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเพื่อกระตุ้นความคิด ทบทวนสู่ความรู้ใหม่) ผู้เรียนอ่านทฤษฎีบุคลิกภาพในแบบเรียนพร้อมยกตัวอย่าง และนำสู่บทเรียนการพัฒนาบุคลิกภาพ

2) ขั้นสอน/จัดกิจกรรม/ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (เพื่อฝึกวิเคราะห์ วิพากษ์ ค้นหา และสร้างวิธีคิด) หลังจากนั้นจัดกลุ่มนักศึกษากลุ่มละ 6-7 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) และแจกชุดการเอกสารกลุ่มละ 1 ชุด (เอกสารจำนวนเท่ากับสมาชิกในกลุ่ม) ประกอบด้วย ใบงานที่ 2 “นุ่งรัดตัว” ให้แต่ละกลุ่มตอบคำถามตามใบงาน และมอบหมายงานให้นักศึกษาทำเป็นงานกลุ่ม ศึกษาบุคคลที่ตนเองชื่นชอบ 1 คน (ใบงานที่ 3) พร้อมดำเนินกิจกรรมตามใบงาน (กิจกรรมนอกชั้นเรียน)

3) ขั้นนำเสนอผลงาน (เพื่อฝึกฝนการสื่อสารและตระหนักในความรู้และวิธีการเรียนรู้) นำเสนอผลงานปากเปล่าทุกกลุ่มๆ ละ 10 นาที (วันที่ 26 พฤศจิกายน 2551)

ขั้นที่ 3 และ 4 นิเทศและการปรับปรุง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 : การพัฒนาบุคลิกภาพ มีผู้วิพากษ์หลังปฏิบัติการสอนจำนวน 4 ท่าน ดังนี้ รศ.สุภาพ ฌ นคร รศ.ดร.ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ ดร.มกราพันธ์ จุฑารส และอาจารย์จินตนา กนกปราน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วจัดประเภทหมวดหมู่

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ผลการวิจัย วงจรที่ 1 : การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ และวงจรที่ 2 : การใช้แผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ

ผลการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ (จากวงจรที่ 1)

ผลที่ได้รับคือผู้เข้ารับการอบรม มีความรู้ความเข้าใจและสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นแบบบูรณาการด้วย Integrated Learning Program (ILP) ที่ประยุกต์จากมหาวิทยาลัย Lingnan วิธีสอนที่หลากหลาย และกิจกรรมที่บูรณาการความรู้ในเนื้อหาและทักษะชีวิต ได้แก่ กิจกรรมใบงานเรื่อง “การวิเคราะห์ตนเอง” กิจกรรมใบงานกรณีศึกษาเรื่อง “นุ่งสั้นรัดตัว” และกิจกรรมใบงาน

ตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนแต่ละด้าน

ด้าน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ ร้อยละ 60
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	20.00	14.00	2.14	70.00
2. ทักษะกระบวนการคิด				
2.1 การคิดอย่างเป็นระบบ	20.00	16.65	2.54	83.25
2.2 การคิดวิเคราะห์	20.00	15.69	1.09	78.45
3. ความตระหนักรู้ในการพัฒนาบุคลิกภาพตนเอง	40.00	30.94	5.07	78.25

โครงการศึกษาคคลต้นแบบ สำหรับเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ แบบประเมินโครงการ แบบประเมินตนเอง แบบประเมินการเขียนแผนภูมิโน้ตส์ (Concept Mapping) บันทึกข้อวิจารณ์ และข้อสอบกลางภาค

การใช้แผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ (จากวงจรที่ 2)

ผลการพัฒนาผู้เรียนจากกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในวงจรที่ 2 ได้ผลการพัฒนาในเชิงปริมาณดังนี้

1. ผลการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ พบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ด้านเนื้อหาร้อยละ 70
2. ผลการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะกระบวนการคิด พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์เชิงปริมาณ ทั้ง 2 ด้านคือ 1) การคิดอย่างเป็นระบบ 2) การคิดวิเคราะห์ พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์เชิงปริมาณ ร้อยละ 70
3. ผลการพัฒนาผู้เรียนด้านความตระหนักรู้ในการพัฒนาตนเองพบว่า ผู้เรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์เชิงปริมาณร้อยละ 78.25

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เรียนมีผลการพัฒนา ผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้านความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.00 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ร้อยละ 70.00 ด้านทักษะกระบวนการคิดการคิดอย่างเป็นระบบมี ค่าเฉลี่ย 16.65 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ผ่าน เกณฑ์ความรอบรู้ร้อยละ 83.25 และการคิดวิเคราะห์ มีค่าเฉลี่ย 15.69 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ร้อยละ 78.45 และด้าน ความตระหนักรู้มีค่าเฉลี่ย 30.94 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ร้อยละ 78.25

ผลการพัฒนาผู้เรียนเชิงคุณภาพ

1) ด้านพฤติกรรมการเรียน พบว่าผู้เรียน มีความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใหม่ เพราะได้ทำกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและได้ประสบการณ์ ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพนอกห้องเรียน สามารถ ตอบคำถามในห้องเรียนและทำแบบฝึกหัดได้ด้วย ความกระตือรือร้น แต่มีเพียงบางคนให้ความสนใจ น้อยเพราะไม่ชอบกิจกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมา รายงานหน้าห้องเรียน

2) ด้านพัฒนาทักษะกระบวนการคิด 2 ด้าน คือ การคิดอย่างเป็นระบบและการคิดวิเคราะห์ พบว่า ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ความรู้ในสาระออกมาเป็น แผนภูมิโน้ตทัศน์ได้สมบูรณ์เป็นส่วนใหญ่ ในการตอบ ไปงานกรณีศึกษา แต่ละกลุ่มตอบคำถามได้ครบถ้วน และหลากหลาย

3) ด้านพัฒนาความตระหนักรู้ในการพัฒนา บุคลิกภาพตนเอง พบว่า การสัมภาษณ์บุคคล ต้นแบบผู้เรียนรายบุคคลได้เกิดการเรียนรู้ที่เรียกว่า ถอดบทเรียน ทำให้เห็นคุณค่าการดำเนินชีวิตของ ผู้เป็นต้นแบบและนำมาพัฒนาเป็นแนวทางใน การพัฒนาบุคลิกภาพตนเองอย่างเฉพาะเจาะจง เช่น รู้จักกินรู้จักใช้ รู้อะไรให้รู้จริงและรู้สึก มีบุคลิกภาพ และการแสดงออกที่ดี เช่น การพูด การแต่งกาย การสะท้อนผลการปฏิบัติการพัฒนาผู้เรียนด้วย

กิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ ด้านผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการตรวจให้คะแนนแบบ ทดสอบสรุปผลของเนื้อหา แม้ว่าจะมีผู้เรียนจำนวน หนึ่งได้คะแนนสูงมาก แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่จะได้ คะแนนค่อนข้างน้อย (ต่ำกว่า 60%) ซึ่งแสดงว่า กิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการจะส่งเสริม ได้ดีในด้านของการพัฒนาทักษะชีวิตมากกว่าความรู้ เชิงวิชาการ ดังผลการพัฒนาอีก 2 ด้าน มีข้อสรุป ที่สำคัญดังนี้

1. ด้านทักษะกระบวนการคิด การคิดอย่าง เป็นระบบ จากการที่ตรวจบันทึกใบงานของนักศึกษา พบว่า ผู้เรียนสามารถเขียนการคิดของผู้เรียนอย่างมี หลักเกณฑ์ และเหตุผล ผู้เรียนส่วนใหญ่จะสนใจ คำชี้แจงเรื่องการทำกิจกรรมในการเรียน บางคน ไม่เข้าใจแต่ไม่กล้าถามครู ถามเพื่อนกันเองบ้าง เนื่องจากในการทำแผนภูมิโน้ตทัศน์ผู้สอนได้สอน ล่วงหน้าแล้ว

ด้านทักษะกระบวนการคิด การคิดวิเคราะห์ เมื่อตรวจบันทึกใบงานและการนำเสนอพบว่า ผู้เรียน สามารถตอบคำถามและสามารถสรุปประเด็นในกรณี ศึกษาได้ มีความคิดที่หลากหลาย ตลอดจนสรุป แนวทางแก้ไขที่เกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล แต่มีผู้เรียน บางคนไม่สนใจการทำกิจกรรมงานกลุ่มเพราะมีเพื่อน ทำอยู่แล้ว จึงต้องปรับเจตคติในการทำงานเป็นทีม เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต ส่วนตัวและการงานในภายหลัง

2. ด้านความตระหนักรู้ ในการพัฒนาบุคลิกภาพ ตนเอง ผลสะท้อนเชิงคุณภาพ พบว่า ความตระหนัก ของผู้เรียนในการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากผู้ที่ถูกสัมภาษณ์ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง และประโยชน์ที่ สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยผู้เรียน เขียนรายงานเป็นรายบุคคล เป้าหมายในการศึกษา ครั้งนี้ต้องสร้างความตระหนักรู้โดยให้นักศึกษาเขียน พันธะสัญญาว่าตนเองจะปฏิบัติตัวอย่างไรตามต้นแบบ ที่ตนได้ไปสัมภาษณ์ ดังตัวอย่างที่นักศึกษาได้เขียนไว้

ภายหลังจากที่ได้ทำโครงการ ตัวอย่างเช่น

..... “สิ่งที่ได้จากคนต้นแบบคือความพยายาม อดทน ต่องาน ทำอะไร ทำด้วยใจ ไม่สนว่า จะเป็นอย่างไร ขอให้คิดดี ทำดี ก็ไม่ต้องห่วงอะไร เมื่อคิดดีแล้วก็ต้องมุ่งมั่นที่จะทำดังที่คิดไว้ ไม่ใช่คิดดี แต่อยู่ในใจเท่านั้นที่เปล่าประโยชน์”

(ศักดิ์สิทธิ์ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะนิติศาสตร์ 3 ธันวาคม 2551)

..... “จะปรับปรุงตนเองในเรื่องการมีเหตุผล ในเรื่องความมีเหตุผลจะต้องคิดให้รอบครอบก่อนจึงจะตัดสินใจทำ เพื่อจะให้สิ่งที่กระทำเป็นผลดีที่สุด” ....

(ณัฐพร นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะเศรษฐศาสตร์ 3 ธันวาคม 2551)

การอภิปรายผล

การพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการในรายวิชาจิตวิทยาทั่วไป ในเนื้อหาการพัฒนาบุคลิกภาพ พบว่า ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ การคิดวิเคราะห์และด้านความตระหนักรู้ ผ่านเกณฑ์ความรอบรู้ ผลการพัฒนาผู้เรียนสอดคล้องกับการศึกษาทั้ง 4 สถาบันสถานบันเครือข่าย ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีขอนแก่น และมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย ที่มีผลพัฒนาผ่านเกณฑ์ทั้ง 3 ด้าน (ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการความคิด และความตระหนักรู้) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มของ มกราพันธ์ จุฑารสกร, อติพร ทองหล่อ และเจนจิรา กุลวงศ์ (2550) ได้แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนบูรณาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งสรุปได้ว่า การใช้รูปแบบดังกล่าวทำให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ คิด

สังเคราะห์ คิดรวบยอดได้ มองภาพปัญหาในชีวิตประจำวันเป็นแบบองค์รวมได้ และดวงชีวัน เบญจมาศ (2551) ได้ศึกษาพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนหัวข้อการพยาบาลมารดาในระยะหลังคลอด โดยการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมและการคิดอย่างเป็นระบบในวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และผดุงครรภ์ 1 ผลงานวิจัยพบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา สามารถผ่านสอบเกณฑ์ร้อยละ 50 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 61.81 ด้านจริยธรรม คุณธรรม ซึ่งประกอบด้วย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และเอื้ออาทร พบว่า ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 ทุกคนและการถอดบทเรียนของนักศึกษา ภายหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สะท้อนถึงนักศึกษาได้เรียนรู้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้โดยอิสระและการเรียนการสอนมีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับ นิตานาจ โสภภาพ และคณะ (2551) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทยเพื่อการศึกษและการเรียนรู้ ในหน่วยที่ 3 เรื่องการอภิปราย พร้อมทั้งบูรณาการการสอนโดยการสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยเพื่อการศึกษและการเรียนรู้เรื่อง การอภิปรายโดยการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เป็นรูปแบบการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมโดยตรงในการปฏิบัติกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนมี อัยาศัยที่ดีต่อกัน กล้าคิด กล้าทำ และมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองจึงช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมและกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนการสอนดีขึ้น อีกทั้งยังทำให้เกิดการพัฒนาทักษะในด้าน การฟัง การอ่าน และการเขียนโดยผู้สอนได้ลดบทบาทลงเป็นเพียงแนะนำ และสังเกตการณ์เท่านั้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. จากผลการสะท้อนผลการปฏิบัติการพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการจะส่งเสริมได้ดีในด้านของการพัฒนาทักษะชีวิตมากกว่าความรู้เชิงวิชาการ สำนักการศึกษาทั่วไปควรนำกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการมาใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทั้งวิชาการ ทักษะกระบวนการคิด และการสร้างผู้เรียนให้มีความสุขในการใช้ชีวิตในปัจจุบัน

2. การทำวิจัยพัฒนาผู้เรียนควรมีการสอดแทรกคุณลักษณะที่พึงประสงค์อื่น เช่นความมีวินัย ความมีจิตสาธารณะ เป็นต้น โดยการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ ให้สอดคล้องกับนโยบายกรอบมาตรฐานอุดมศึกษาไทย (TQF)

3. การจัดกิจกรรมต่างๆ หรือฝึกทักษะการคิด และทักษะชีวิต ไม่ใช่เป็นเพียงหน้าที่ของฝ่ายกิจการนักศึกษาเท่านั้นผู้สอนรายวิชาควรจะสอดแทรกไว้ในแผนการจัดกิจกรรมในเนื้อหาที่เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การวิจัยควรศึกษาติดตามผลเป็นระยะหลังการปฏิบัติการ 1 เดือน 3 เดือน และ 6 เดือนเพื่อดูประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีต่อการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายในและภายนอก

2. การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องปฏิบัติทั้งกิจกรรมตามใบงาน และการสร้างแผนผังมโนทัศน์ ดังนั้นจึงควรปรับเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบและการคิดวิเคราะห์อย่างเต็มที่

3. การวิจัยการพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการในระดับชั้นเรียนอื่นหรือรายวิชาอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจและเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาและเป็นผลดีต่อการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายใน (เจตคติ) -ภายนอก

4. การจัดกิจกรรม หากมีการแบ่งกลุ่มย่อยหลายกลุ่ม ควรมีผู้ช่วยผู้ดำเนินการเพื่อจะได้ดูแลและช่วยเหลือแนะนำแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง

บรรณานุกรม

- ชวลา เวชยันต์. (2545) *การพัฒนาแบบการเรียนการสอนที่ใช้เทคนิคการเรียนรู้ด้วยการรับใช้สังคม เพื่อส่งเสริมความตระหนักในการรับใช้สังคม ทักษะการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ (ค.ด) หลักสูตรและการสอน. : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ดวงชีวัน เบญจมาศ. (2551). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอน หัวข้อการพยาบาลมารดาระยะหลังคลอด โดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการคิดอย่างเป็นระบบ วิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผุ่ครรภ์ 1 สำหรับนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น*. *การจัดการความรู้ : วิธีการเรียนรู้สู่การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์*. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น. ขอนแก่น : คลังนาโนวิทยา.
- ทิพวรรณ คนชื้อ. (2543). *วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นผู้นำและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.) : มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิตานาจ โสภภาพ และคณะ (2551). *บูรณาการสอนโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม รายวิชาภาษาไทยเพื่อการศึกษและการเรียนรู้เรื่องการพูด*. *การจัดการความรู้ : วิธีการเรียนรู้สู่การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์*. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น. ขอนแก่น : คลังนาโนวิทยา.
- มกราพันธ์ จุฑารสภ, อติพร ทองหล่อ และ เจนจิรา กุลวงศ์. (2550). *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนาองค์กรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการคิดอย่างเป็นระบบ*. สุรินทร์ : วิทยาลัยพยาบาลราชชนนี สุรินทร์
- พระราชกิจจานุเบกษา. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับกฤษฎีกา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
- สุวิทย์ มูลคำ, และ อรทัย มูลคำ. (2543). *เรียนรู้สู่ครูมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ : บริษัท ที.พี.พี. จำกัด.
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์, และ ปราณี แสดคง. (2551). *ประสบการณ์ที่ศึกษาดูงาน Integrated Learning Program at Lingnan University Hongkok*. โดย Dr. Veronica Team : Director of Student Service Center. *การจัดการความรู้ : วิธีการเรียนรู้สู่การบริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์*. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น. ขอนแก่น : คลังนาโนวิทยา.

